

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
tel. 775 388 400, info@astro.cz

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 214 z 9. 10. 2015

Cena Littera Astronomica za rok 2015 udělena

Česká astronomická společnost ocenila cenou Littera Astronomica za rok 2015 Mgr. Janu Olivovou z redakce Akademického bulletinu (Akademie věd České republiky), a to především za její dlouholetou činnost v oblasti orální literatury, popularizující vědu jako takovou, se zvláštním důrazem na astronomii a astrofyziku. Slavnostní předání ceny proběhne v pátek 9. října 2015 v 17:00 na 25. Podzimním knižním veletrhu v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě. Po předání ceny od 17:15 laureátka bude odpovídat na dotazy Dr. Jiřího Grygara nejen o zákulisí rozhlasové popularizace vědy a představí rozhovory s nejzajímavějšími lidmi, se kterými se setkala.

Laureátka převezme cenu z rukou knihkupce Jana Kanzelsbergera, spisovatelky a ředitelky 25. Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě PhDr. Markéty Hejkalové a čestného předsedy České astronomické společnosti Dr. Jiřího Grygara, CSc. Laudatio přednese předseda České astronomické společnosti Ing. Jan Vondrák, DrSc., Dr.hc.

Cena Littera Astronomica České astronomické společnosti je určena k ocenění osobnosti nebo nakladatelství, která nebo které svým literárním dílem významně přispěly k popularizaci astronomie u nás. Littera Astronomica byla poprvé udělena v roce 2002 a jejími držiteli se dosud stali Doc. RNDr. Josip Kleczek, DrSc. z Astronomického ústavu AV ČR (dvojnásobný držitel), RNDr. Jiří Grygar, CSc. z Fyzikálního ústavu AV ČR, Ing. Antonín Růkl z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, Ing. Pavel Příhoda z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, RNDr. Oldřich Hlad z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, Doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc. z Masarykovy univerzity v Brně, Mgr. Antonín Vítek, CSc. z Akademie věd ČR, Prof. RNDr. Petr Kulhánec, CSc. z ČVUT, Nakladatelství a vydavatelství Aldebaran, Mgr. Pavel Gabzdyl z Hvězdárny a planetária Brno a František Martinek z Hvězdárny Valašské Meziříčí. Cenu dotuje knihkupectví Kanzelsberger, a.s. (www.kanzelsberger.cz) a Společnost Astropis (www.astropis.cz).

Mgr. Jana Olivová se narodila 19. ledna 1960. Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor překladatelství - tlumočnictví. V letech 1984 – 1992 pracovala v Československém rozhlasu, od roku 1993 do roku 2002 v Českém rozhlasu, z toho převážnou část doby v redakci Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu, kde připravovala mimo jiné pořady zabývající se popularizací vědy, informovala posluchače o nejnovějším pokroku ve vědě a technice u nás i v zahraničí, přičemž značnou část věnovala právě astronomii. Za zavedení a přípravu těchto pořadů byla v roce 2001 odměněna cenou programového ředitele Českého rozhlasu. V roce 1999 se v USA zúčastnila stáže amerického ministerstva zahraničí zaměřené na problematiku životního prostředí a oteplování klimatu. V roce 2002 přešla do Tiskového odboru Akademie věd ČR, kde se podílela na přípravě akcí popularizujících vědu (např. Týden mozku, Týden vědy a techniky) a psala články do Akademického bulletinu. V roce 2003 se opět vrátila do Českého rozhlasu na stanici Vltava, kde připravovala až do počátku r. 2015 v Tvůrčí skupině popularizace vědy a techniky pořady popularizující vědu, např. pravidelně připravovala rubriku o vědě Mozaika pro Český rozhlas Vltava a spolupodílela se na přípravě pořadu Magazín Leonardo na stanici Český rozhlas Plus. Rubrika „Ze světa vědy“ obsahuje již více než 2000 pětiminutových relací. Mezi úspěšné projekty

většího rozsahu mj. patří též pořady u příležitosti Mezinárodního roku astronomie 2009. Natáčela a zpracovávala rozhovory s vědci a dalšími odborníky z různých zemí, včetně cca 20 nositelů Nobelových cen. Mezi její zájmy patří především astronomie a fyzika, je dlouholetou členkou České astronomické společnosti, kde působí v Pražské pobožce a kde byla po řadu let velice aktivní jako redaktorka v jejím měsíčníku Corona Pragensis. Je rovněž členkou Rady pro popularizaci vědy AV ČR. V roce 2004 se v rámci národního organizačního výboru podílela na rozsáhlém evropském vzdělávacím projektu Venus Transit 2004. V roce 2006 působila v redakci novin Dissertatio cum nuncio sidereo III, vydávaných během Valného zasedání IAU v Praze. V té době také pořídila řadu interview s významnými světovými astronomy. Byla členkou organizačního výboru Mezinárodního heliofyzikálního roku 2007 (IHY 2007) v ČR a podílela se na přípravě podkladových materiálů národního kola soutěže, která byla v rámci IHY 2007 vyhlášena. Mezi další její popularizační aktivity patří příspěvky do časopisů Vesmír, Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Corona Pragensis (měsíčník Pražské pobožky České astronomické společnosti), překlady některých článků do české verze časopisu Scientific American apod. Mgr. Jana Olivová získala v roce 2007 ocenění od České fyzikální společnosti za významný čin v popularizaci fyziky za soubor rozhlasových pořadů a článků věnovaných fyzice, v roce 2014 pak získala od AV ČR Čestnou oborovou medaili Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy.

Za dlouholetou činnost Jany Olivové v oblasti orální literatury, popularizující vědu jako takovou, se zvláštním důrazem na astronomii a astrofyziku jí nyní Česká astronomická společnost udělila cenu Littera astronomica.

Dr. Jiří Grygar, který bude cenu spolu s dalšími předávat a povede rozhovor s laureátkou, říká: „V životě jsem potkal jen dva novináře, kteří mně dokázali právem sepsout. První byl někdejší výkonný redaktor časopisu Vesmír Bohumil Bílek, který mi můj článek o objevu kvasaru v r. 1963 poručil celý přepsat. A druhou byla v rádiu právě Jana Olivová, která se mnou točila ve studiu rozhlasu kolikrát na záznam, sama si to téma vyžádala a pak klidně v půlce záznam stopla, řekla „takhle ne“ a musel jsem začít znovu a lépe.“

Kontakt na laureátku: E-mail: olivova@ssc.cas.cz

25. Podzimní knižní veletrh se koná ve dnech 9. – 10. října 2015 v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě. Podrobnosti o 25. Podzimním knižním veletrhu a jeho programu naleznete na <http://www.hejkal.cz/trh/>. Česká astronomická společnost v Havlíčkově Brodě již po čtrnácté slavnostně udělí cenu Littera Astronomica za literaturu spojenou s astronomií.

Astronomický výběr z programu 25. Podzimního knižního veletrhu:

Po celou dobu konání veletrhu

Stánek České astronomické společnosti nabízí prodej knih.

Pozorování Slunce dalekohledem (zdarma). Za jasného počasí nabídneme návštěvníkům veletrhu, ale i kolemjdoucím pohled na Slunce přes filtry, kterými je možné pozorovat sluneční skvrny. Pozorování se uskuteční po dobu veletrhu (v pátek 10 – 19, v sobotu 9 – 17) před Kulturním domem Ostrov. V případě zatažené oblohy předvedeme vlastnosti dalekohledu na pozemských objektech. Za deště se pozorování nekoná. Zajišťuje Jihlavská astronomická společnost.

Pátek 9. října 2015

17:00 slavnostní předání ceny Littera Astronomica 2015. V Salonku 1 v prvním patře Kulturního domu Ostrov, Havlíčkův Brod. Cenu předá knihkupec Jan Kanzelsberger, ředitelka Podzimního knižního veletrhu PhDr. Markéta Hejkalová, předseda České astronomické společnosti Ing. Jan Vondrák, DrSc., Dr.hc. a čestný předseda České astronomické společnosti RNDr. Jiří Grygar, CSc.

17:15 rozhovor mezi Dr. Jiřím Grygarem a laureátkou nejen o zákulisí rozhlasové popularizace vědy a ukázky rozhovorů s nejzajímavějšími lidmi, se kterými se laureátka setkala. V Salonku 1 v prvním patře Kulturního domu Ostrov, Havlíčkův Brod.

Kromě České astronomické společnosti (www.astro.cz) na přípravě spolupracuje *Nakladatelství Aldebaran* (nva@nva.cz) a *Jihlavská astronomická společnost* (<http://www.jiast.cz/>). Více informací o 25. Podzimním knižním veletrhu najdete na www.hejkal.cz.

Pavel Suchan - tiskový tajemník České astronomické společnosti

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23.10.2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese <http://www.astro.cz/media>. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na tiskového tajemníka ČAS Pavla Suchana na adrese Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Boční II/1401, 141 31 Praha 4, tel.: 226 258 411, e-mail: suchan@astro.cz.